

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 5 D. NUTARIMO NR. 1206 „DĖL SOCIALINĖS
PARAMOS IŠMOKŲ ATSKAITOS RODIKLIŲ DYDŽIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
(TAP-22-2176; 22-15918(2))

2022-12-13 Nr. NV-3594

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projekto tikslas – siekiant mažinti neigiamas infliacijos pasekmes pažeidžiamoms asmenų grupėms ir mažinti jų skurdą, didinti socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžius.

Dabartinė situacija:

Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymas (Įstatymas) įpareigoja pagal patvirtintą metodiką kasmet apskaičiuoti minimalių vartojimo poreikių dydį (MVPD) ir jį taikyti ateinančių metų bazinės socialinės išmokos (BSI), šalpos pensijų bazės (ŠPB), tikslinių kompensacijų bazės (TKB), valstybės remiamų pajamų (VRP) dydžiams nustatyti (tvirtina Vyriausybė). BSI negali sudaryti mažiau nei 16 proc., ŠPB – mažiau nei 56 proc., TKB – mažiau nei 47 proc., VRP – mažiau nei 50 proc. praėjusių metų MVPD (2022 m. – 267 eurai, 2020 m. – 260 eurų).

- **BSI** taikoma apskaičiuojant įvairias išmokas vaikams, išmokas, susijusias su vaiko globa (rūpyba), laidojimo pašalpa, paramą palaikams parvežti, socialinę paramą mokiniams, neįgaliesiems transporto išlaidų kompensacijas, išmokas nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims, dienpinigius ir kariūnų stipendijas, apibrėžiant kompensuojamų kelionės, gyvenamųjų patalpų nuomos, persikėlimo išlaidų dydžius, mėnesio atlyginimą asmenims, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas, kultūros įstaigas ir švietimo įstaigas, sportininkų rentas, stipendijas, normines studijų kainas, taip pat įstatymų pagrindais sudarytų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlygį, ir kt. Su BSI susijusias išmokas ir paramą gauna apie 600 tūkst. asmenų.
- **ŠPB** yra šalpos išmokų (šalpos neįgalumo pensijų, šalpos senatvės pensijų, šalpos našlaičių pensijų, šalpos kompensacijų ir socialinių pensijų) dydžio matas. Šalpos išmokas gauna apie 60 tūkst. asmenų (našlaičiai, neįgalūs vaikai, nuo vaikystės neįgalūs suaugę asmenys, kiti neįgalieji ir senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, neįgiję stažo socialinio draudimo pensijai gauti).
- **TKB** yra slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dydžio matas. Tikslines kompensacijas gauna neįgalieji (apie 92 tūkst. asmenų), kuriems nustatyti specialieji poreikiai.
- **VRP** taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turtą, suteikiant teisę asmenims į socialinę paramą, nustatant asmenų mokėjimo už socialines paslaugas dydžius, taip pat apskaičiuojant socialinės paramos dydžius. Nuo VRP priklauso socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų kompensacijos, vienkartinės įsikūrimo pašalpos prieglobsčio gavėjams ir lietuvių kilmės asmenims (šeimoms), perkeltiems iš humanitarinės krizės ištiktų šalių, pašalpos maistui ir smulkioms išlaidoms užsieniečiams, gyvenantiems Pabėgėlių priėmimo centre, teisė į mokinių nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmėms įsigyti, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų kursantų stipendijos ir materialinė parama ir kt.

Projekto esmė, nauda. Siūloma nuo 2023 m. sausio 1 d. patvirtinti:

- 1) 3 eurais didesnę BSI dydį – 49 eurai (šiuo metu – 46 eurai), 7 eurais didesnę, nei įpareigota užtikrinti pagal Įstatymą;
- 2) 11 eurų didesnę ŠPB bazės dydį – 184 eurai (šiuo metu – 173 eurai), 35 eurais didesnę, nei įpareigota užtikrinti pagal Įstatymą;
- 3) 9 eurais didesnę TKB dydį – 147 eurai (šiuo metu – 138 eurai), 22 eurais didesnę, nei įpareigota užtikrinti pagal Įstatymą;
- 4) 10 eurų didesnę VRP dydį – 157 eurai (šiuo metu – 147 eurai), 24 eurais didesnę, nei įpareigota užtikrinti pagal Įstatymą.

Numatoma nauda: padidėjus BSI, padidės nuo jų priklausančių išmokų vaikams dydžiai (universali išmoka vaikui, t.y. vaiko pinigai – iki 85,75 eurų (dabar – 80,5 eurai), daugiavaikėms ir nepasiturinčioms ar vaiką su negalia auginančioms šeimoms – iki 136,22 euro), taip pat didės socialinė parama mokiniams, vaiko dalinė neįgalių studentų išlaidų kompensacija ir kt.; padidėjus ŠPB, šalpos išmokos, priklausomai nuo išmokos rūšies ir gavėjų kategorijos, padidės nuo 5,5 eurų (šalpos našlaičių pensija) iki 24,75 eurų (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 proc. darbingumo iki 24 m. amžiaus); padidėjus TKB, tikslinės kompensacijos, priklausomai nuo nustatytų specialiųjų nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikių, padidės nuo 5,4 iki 23,4 eurų; padidinus VRP, vidutinis socialinės pašalpos dydis padidės nuo 124,4 iki 133 eurų.

Papildomų lėšų poreikis – 57,3 mln. eurų (lėšos numatytos 2023 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme), iš jų: BSI didinti – apie 36,2 mln. eurų; ŠPB didinti – 7,6 mln. eurų; TKB didinti – 9,9 mln. eurų; VRP didinti – 3,6 mln. eurų iš valstybės biudžeto.

ŠMSM iš valstybės biudžeto skirtos papildomos lėšos (dėl BSI ir VRP didinimo) – 7233 tūkst. eurų. KM (dėl BSI didinimo) – 51 tūkst. eurų. VRM (dėl BSI didinimo) – 420 tūkst. eurų.

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su FM, ŠMSM, KAM, KM, VRM, URM, Lietuvos savivaldybių asociacija. Patikslintas pagal TM pastabas.

Projektas 2022-12-13 svarstytas tarpinstituciniame pasitarime. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai – susiję su Vyriausybės programoje nustatytais siekiais mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, sistemiškai didinti išlaidas socialinei apsaugai, ypač mažiausias išmokas gaunantiems asmenims, kartu užtikrinant valstybės finansinį stabilumą.

Dalykinio vertinimo išvada.

Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja
tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lrv.lt

Daiva Buivydaite-Garbštienė